



Rozwój mowy u dzieci

Monika Czarnecka-Zreda

Rozwój mowy wiąże się ściśle z całokształtem życia dziecka, jest jednym z jego komponentów. Mowa wywiera wpływ na powstawanie i kształtowanie się czynności umysłowych i stanów emocjonalnych, zaś uczucia i stany emocjonalne oddziałują na rozwój mowy.

Prawidłowy rozwój mowy dziecka jest podstawą kształtowania się jego osobowości

Dzięki rozumieniu mowy poznaje ono otaczający świat. Umiejętność mówienia umożliwia wyrażanie uczuć, spostrzeżeń i myśli. Prawidłowy rozwój mowy ma również ogromny wpływ na rozwój myślenia, gdyż te dwa procesy są ze sobą ściśle powiązane. Dziecko, którego myślenie ma charakter konkretno-obrazowy, posługuje się słowami, które oznaczają tylko konkretne przedmioty. Wzbogacenie słownika o pojęcia abstrakcyjne powoduje rozwój myślenia abstrakcyjnego.

Co to znaczy prawidłowy rozwój mowy?

Rozwój mowy przebiega prawidłowo, gdy dziecko:

- mówi dużo i wyraźnie, wypowiadając wszystkie głoski poprawnie,
- jego wypowiedzi są poprawne gramatycznie,
- rozumie, co się do niego mówi,
- mówi melodyjnie i swobodnie tzw. czystym głosem (nie nosowo), z zachowaniem intonacji, nie jąka się,
- język w czasie wypowiedzi układa się prawidłowo w jamie ustnej, czyli przeważnie centralnie (nie na boki) i nie wchodzi między zęby.

TRZYLATEK

- Rozumie to, co do niego mówimy, i spełnia proste polecenia: przynieś piłkę, podnieś klocek, idziemy do łazienki itp.
- Pytany podaje swoje imię (z tym może być problem, jeśli rodzice nie zwracają się do dziecka po imieniu, tylko wołają np. „niuniuś”).
- Próbuje wykonywać codzienne czynności według podanych instrukcji.
- Wypowiada kilkuwyrazowe zdania, mówi chętnie i dużo (używa około 1000 słów).
- Zadaje pytania nie zawsze jasno sprecyzowane.
- Powinien wymawiać prawidłowo: wszystkie samogłoski (nosowe „ą” może brzmieć jak – om, czyli „bendom”, „ide z mamom”), spółgłoski p, b, m, f, w, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, ń, k, ch, j, ł. Głoski sz, ż, cz, dż oraz s, z, c, dz mogą być wymawiane jako ś, ź, ć, dź, a głoska r jako l.